Tíz bemutató a Miskolci Nemzeti Színház új évadjának műsortervében

Ülést tartott a miskolci városi tanács végrehajtó bizottsága

Tegnap, április 21-én, csütörtökön *Fekete László* elnökletével ülést tartott Miskolcon a városi tanács végrehajtó bizottsága. Első napirendi pontként, alapos vita után a Miskolci Nemzeti Színház új évadjának műsortervét fogadta el a végrehajtó bizottság. Az elkövetkező évadban tíz darabot mutatnak be. Több magyar drámát, így többek között *Németh László, Gyárfás Miklós, Hubay Miklós* és *Sándor Iván* egy-egy művét viszik színpadra. Változtatnak a színház eddigi bérletrendszerén is. *Négy, különböző sorozatból álló bérletrendszert vezetnek be,* amely nagyobb választási lehetőséget biztosít a közönség különböző érdeklődésű rétegei számára.

Ezután az 1965—66. évi iskoláztatásról és az 1966—67. évi pályaválasztási tevékenység előkészítéséről szóló jelentést vitatta meg a végrehajtó bizottság. Az elmúlt évben a különböző középiskolákba jelentkezett 1522 miskolci tanuló közül 1282-t vettek fel a középiskolákba, 789 miskolci fiatal pedig a szakmunásképző iskolákban tanulhatott tovább.

A jelenlegi tanév végén 2140 általános iskolás fejezi be tanulmányait a városban. A még továbbra is fennálló tanterem-gondok miatt *2300 tanulót tudnak felvenni a város középiskoláiba. Közülük mintegy 1300 lesz a miskolci és 1000 a vidéki fiatal.* A Munkaügyi Minisztérium intézeteinek kapacitása 2400, s ha 800 miskolci fiatalt felvesznek, valamennyi 8 általánost végzett diák továbbtanulását sikerül biztosítani.

A város középiskoláiban 1870 fiatal végez az idén. Közöttük több, mint ezer lány. Az egyetemekre és a főiskolákra a gimnáziumban végzők 54, a szakközépiskolások 34 és a technikumokban érettségizők 52 százaléka jelentkezett.

A lakásszövetkezeti szervező bizottság javaslatát fogadta el azután a vb. *Miskolcon az idén 485 szövetkezeti lakás épül.* Ezek közül tízet házfelügyelői lakásnak tartanak fenn, *110 elosztásával közvetlenül a város három kerületi tanácsát bízták meg, 365 szövetkezeti lakást pedig az üzemek, vállalatok, különböző intézmények osztanak szét dolgozóik között. Csakis azok kaphatnak szövetkezeti lakást, akiknek igénye valóban indokolt és legalább 1963. január 1. óta állandó jelleggel Miskolcon vannak bejelentve.*

Újabb tanúkihallgatással és az orvosszakértők nyilatkozatával folytatódott a barlangkatasztrófa tárgyalása

A miskolci megyei bíróság április 21-én, csütörtökön 3 barlangszakértőt hallgatott ki tanúként a Baradla barlangban történt szerencsétlenség ügyében, majd meghallgatta az orvosszakértők véleményét. Az elnök a barlangszakértők kihallgatása előtt még néhány apróbb probléma pontos meghatározására tett fel kérdéseket *Pászthory György Walternek, Szemlér Máriának, Rill Attilának, Ruff Jánosnak és Borbás Lászlónak.*

Teljesen egyedülálló eset

Először *Magyari Gábor,* az aggteleki barlang igazgatója, aki maga is geológus, tett tanúvallomást. Elmondta, hogy Pászthory 1963-ban levélben kért tőle engedélyt a barlangtúrára. *Dr. Keszler Hubert,* a Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat társelnöke garanciát vállalt érte, majd a társulat más vezetői is. Pászthory ismerte a barlang klimatikus viszonyait. Ma már — a barlangkutatók tavalyi athéni konferenciája óta — nem feltétlenül szükséges a barlangban sátorban aludni. Sok hasonló külföldi táborozásról tud és ő maga is részt vett ilyenen. Sajnálatos — mondotta —, hogy a barlang orvosellátása még nem kielégítő. A barlangban már lefektették a telefonkábeleket, állomások azonban még nincsenek. A barlangigazgatóságnak semmilyen jármű sem áll rendelkezésére. Őt csak január elsején, délelőtt 10 órakor értesítették a szilveszteri szerencsétlenségről, azonnal odament. Egyébként december 31-én járt a barlangban, találkozott Pászthoryval, nem talált semmi rendellenességet. A barlangjárást egyébként mindezideig nem kötötték semmilyen feltételhez.

Dr. Keszler Hubert, a Nehézipari Minisztérium vízügyi főszakértője, a társulat társelnöke, tudományos barlangkutató kijelentette, hogy a barlangkutatás során nem emlékszik rosszullétre. 1935-től 40-ig ő volt a barlang igazgatója, a Styx-ágat ő fedezte fel. A december 31-i utat nem tartja megerőltetőnek. A szerencsétlenség teljesen egyedülálló eset, ő valami mérgezésre gondol, talán a Karbid-lámpa nem volt megfelelő minőségű és amikor a szifonnál közelebb kellett hajolni hozzá, mert lehajolva mentek, mérgező hatást gyakorolt.

Orvosi vizsgálat eddig nem volt kötelező

Dr. Keszler közölte, hogy a társulatnak nincs kötelező balesetelhárítási szabályzata. Szerinte, ha reszketés jelentkezik a túrán, ajánlatos visszafordulni. A barlangkutatást soha se kötötték korhatárhoz, a sátor-vitát nem döntötték el, de már egy hétig is voltak kísérleti célból barlangban, sátor nélkül. Szerinte ha valaki nincs egyedül, a sötétség nem okoz depressziót.

Dr. Dénes György a Karszt és Barlangkutató Társulat főtitkára ugyancsak azt állította, hogy tapasztalata szerint még senki sem lett rosszul Styx-túrán, ő maga többször túrázott ott csoporttal. A sátort a legújabb megállapítások szerint, mellőzni lehet, a túra előtt orvosi vizsgálat eddig még nem volt kötelező.

Ezután *dr. Kirchknopf Márton,* az ózdi városi kórház belgyógyász főorvosa átadta a bíróságnak a kórházba szállított fiúk kórlapjait. Ennek, valamint az elhunytakról felvett orvosi leleteknek birtokában a meghívott orvosszakértők tanácskozásra vonultak vissza.

Oxigénhiány és vérkeringési zavar

A tanácskozás után *dr. Földes Vilmos* törvényszéki orvosszakértő felolvasta azt a szakértői véleményt, amelyet *dr. Bozsik Györggyel, dr. Fiedler Károllyal, dr. Kérdő Istvánnal, dr. Sós Józseffel* és *dr. Sótonyi Gáborral* együtt készített el. Ezzel valamennyien egyetértettek. A jelentés a boncolási jegyzőkönyvekre és a laboratóriumi, valamint szövettani vizsgálatokra támaszkodik. Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a laboratóriumi vizsgálat nem mutatta ki alkohol és szénmonoxid hatását a holttesteken, a szövettani vizsgálat azonos minőségi, valamint mennyiségi elváltozást mutatott ki mindhárom esetben. *Brückner Emőd, Háder Pál* és *Wettstein Antal* halálának közvetlen oka szív- és agybénulás, amit a szervezet általános kimerülése és lehülése idézett elő. Ezt azonban a fellépő oxigén-hiány váltotta ki, amelynek okát pontosan nem lehet kimutatni. A karbid lámpa persze fokozhatta a hiányt, különösen, amikor fej mellett kellett tartani a szifonban. Az, hogy 3 nap óta a barlangban tartózkodtak, fáradságot okozhatott. Az oxigénszegénység és fáradtság tartós zavart okozhatott a vérkeringésben, ez visszahatott a központi idegrendszerre. Mindezen tényezők együttesen hatottak. Bizonyította ezt az, hogy Brückner, aki a leggyengébb volt a vádlott szerint, ő lett először rosszul, majd Wettstein, akit szintén gyengének minősített. A tanúvallomásokból is az oxigénhiányt és a vérkeringési zavart állapították meg a szakértők. A 3 fiú rosszulléte egymás után pszichikailag hatott károsan a többire, az, hogy az ájultakat vinniük kellett, gyorsította a még járni tudók kifáradását és ez is deprimálóan hatott rájuk.

A szakértők szerint a barlangban nem lehetett volna megmenteni senkinek az életét, a mesterséges légzés sem segíthetett. A három életben-maradtnál ugyanolyan oxigénhiány és keringési zavar okozta lehülés lépett föl, mint a meghaltaknál, csak az orvosi beavatkozásnak köszönhetik, hogy élnek. *Borbás László* például majdnem holtan érkezett már a kórházba, magán Pászthoryn is hasonló tünetek mutatkoztak. A barlangnak a klímatikus viszonyai önmagukban nem károsak, élelemhiány nem hatott az eseményekre, az adott időpontban feltehetően külső okok hatottak a levegőre. Lehet, hogy az 1965-ös túrán olyan aktuális meteorológiai, klimatológiai és hidrológiai tényezők léptek fel, amelyek máskor nem voltak jelen.

Dr. Majláth György pszichiáter a szakvéleményhez hozzáfűzte, hogy a felsorolt okok a három elhúnyt esetében olyan komplett stresszhatást eredményeztek, amely személyiség feladására vezetett. A személyiség feladásának mechanizmusa persze egyénenként változó, de az életbenmaradottaknál is halál-közeli állapot volt, példa rá Borbás László esete.

Ezután az orvosszakértők véleménye alapján a bíróság elrendelte, hogy Pászthory György Waltert elmeszakértő vizsgálja meg, milyen fokú lehetett a tudatzavara a katasztrófa idején. A tárgyalást ma, április 22-én folytatják.

Máté Iván

Lenin Magyarországon

Járt-e Lenin, ha csak átutazóban is Budapesten? Volt már efféle vita történészek között, sajtóban, s lehet, hogy előkerül majd egy megbízható emlékezés, hiteles dokumentum, amely az igent felelőket igazolja. De nem is ez a fontos. Ha testi valóságában sohse járt itt, szelleme és tanítása mindig jelen volt a magyar forradalmi harcokban attól az időtől fogva, hogy a nemzetközi munkásmozgalom legharcosabb és először győztes csapatának élére állt.

(N. N. Zsukov tusrajza.)

1905. február 13-án Ady írta a Budapesti Naplóban: *„Kong, kong Moszkva csodálatos harangja. Ilyen vészkondulás talán még sohasem zúgott a világon. Az apró-cseprő lármák nem hallatszanak most meg. A moszkvai vészharang az egész világnak szól."* Így látta meg a magyar költő, a forradalom viharmadara az orosz dolgozók és Lenin első forradalmának nemzetközi jelentőségét.

1917. november 27-én a szokásos havi összefoglaló jelentést írták a cs. és kir. budapesti hadifogoly-levelezést cenzurázó bizottságban. Levélrészleteket idéztek, foglaltak össze azokból az íráshoz nem szokott kézzel rótt sorokból, amelyeket a hadifoglyok itthoni hozzátartozói küldtek a messzi táborokban élőkhöz. Fekete Béla főhadnagy nem írta le jelentésében Lenin nevét. Mégis ott van a sorok között. A tiszt összefoglalja, mit írnak a vágyva-vágyott békéről a katonafeleségek. A legfontosabb mondat ez: *„Békének kell lennie, és az orosz forradalom meghozza."* Amikor írták a leveleket, még el sem hangzott a szovjethatalom, Lenin országának első szava, a békedekrétum. A nép, itt magyar földön is tudta már, merre visz a forradalom útja.

De a cenzura-jelentés születése előtt két nappal a városliget őszi lombjai alatt kimondták Lenin nevét is. Százezernél több budapesti meg környéki munkás gyűlt össze az iparcsarnok környékén, hogy nagygyűlésen köszöntse a győztes Nagy Októbert, és követelje a békét. A szónoki emelvényen ott állt egy régi, megbecsült munkásvezér, *Bokányi Dezső. „Kezünket nyújtjuk az orosz elvtársak felé és melegen megrázzuk az ő kezüket, mert visszaadták az emberiségnek a szocializmusba vetett hitet, bizodalmat és reményt!"* — kiáltotta Bokányi. A felelet, a zúgó *„Úgy van!"* belevegyült a tapsba, s akkor hangzott fel Lenin neve, meg a feledhetetlen jelszó, hogy az urakkal, a burzsoáziával *„beszéljünk oroszul".*

Tizenkilenc fényes százharmincharom napja is úgy kezdődött, hogy a csepeli szikratávíron Lenin nevét és Lenin szavát vitte-hozta az éter. És az 1919-es május végén, amikor Lenin megírta és elküldte üdvözletét a magyar munkásoknak, örökérvényű szavakat mondott ki a proletárdiktatúra lényegéről és céljáról. *„Célja, hogy megteremtse a szocializmust, megsemmisítse a társadalom osztályokra tagozódását, dolgozókká tegye a társadalom összes tagjait, s megfossza talajától az embernek ember által való bármiféle kizsákmányolását. Ezt a célt nem lehet egycsapásra megvalósítani, ehhez a kapitalizmustól a szocializmushoz vivő, meglehetősen hosszú időszak kell..."* Ma, a szocializmus teljes felépítésének időszakában Lenin tanításait és gondolatait használják fel a magyar kommunisták a magyar társadalom sajátosságait, népünk történetének tanulságait figyelembe véve.

Szólt a magyar forradalmárokhoz Lenin az elnyomás sötét negyedszázadában, Horthy idején is. Valamikor a harmincas-negyvenes évek fordulóján egy debreceni kommunista ifjúmunkás, Tóthfalusi Sándor lakásán a csendőrnyomozók egy Budapesten megjelent kis könyvecskét leltek. Marx Károlyról és munkásságáról szóltak a kis szürke füzet lapjai, szerzőjeként Szűts Gergelyt tüntette fel a kiadó. A nyomozótiszt elolvasta a könyvecskét és szaporán elfogatóparancsot adott ki az *„ismeretlen helyen tartózkodó Szűts Gergely ellen",* mert a füzetet igen veszedelmes forradalmi fegyvernek látta. Az is volt. Abból a kis szürke füzetből Lenin tanítását olvasták a magyar munkások — egy Lenin-cikket adtak ki Szűts Gergely nevével jelezve, a magyar kommunisták.

A jelenben ugyancsak mindennap szól hozzánk. Ha a Luna—10, a hold első mesterséges holdja az Internacionale első ütemeit küldi a földre, ha a Szovjetunió kommunistái jövőt meghatározó döntéseket hoznak, ha a szovjet állam az emberiség jövőjéért száll síkra: Lenin szól a világhoz, hozzánk is.

Születése napján április, a tavasz szép magyar virágait tesszük le pesti szobra talapzatára — nincs az messzi attól a ligeti térségtől, ahol először kiáltották nevét negyvenkilenc esztendeje, a gyűlésező magyar munkások.

Ha a pavilon megépül

három taktaközi tsz 4.700 mázsa zöldség- és gyümölcsféleséget ad az idén Diósgyőrnek

Megyénk közös gazdaságai újabb és újabb „lépésekkel" bizonygatják, hogy a megyei pártbizottság januári ülésén elhangzott igéretnek mindenként eleget kívánnak tenni. Mint azt lapunk a pártbizottsági ülés után közvetlenül ismertette, a termelőszövetkezetek megigérték a munkásosztálynak, hogy erejükhöz mérten változtatnak a városok, a lakosság évről évre visszatérő zöldség- és gyümölcs „gondjain".

Alig néhány héttel az igéret után összeültek a termelőszövetkezetek vezetői a megye és Miskolc szakembereivel, hogy megbeszéljék a jobb ellátás, a minél több friss zöldség és gyümölcs biztosításának módját. Tehát, ahogy a tanácskozás után írtuk, megtették az első lépéseket. S e lépést azóta újak követték, s újak követik.

Az elmúlt hetekben a megyei és a városi tanács együttes végrehajtó bizottsági ülésén ismét egyik fontos napirendként szerepelt a megye és a város zöldségellátása. Megvitatták az elképzeléseket, s természetesen a tanácskozás számos, a lakosság jobb ellátását szolgáló határozatot hozott.

Április 19-én Tiszaladányból érkezett üzenet szerkesztőségünkhöz. Az üzenet, amelyet részletes jegyzőkönyv egészít ki, arról ad hírt, hogy a zöldségtermeléséről eddig is jól ismert három taktaközi termelőszövetkezet, a tiszaladányi Magyar Róna, a csobaji Tiszavidék, és a taktakenézi Béke Termelőszövetkezet közössége összefogott, közös szövetséget alakított, hogy nap mint nap friss zöldségféleséget biztosítson az általuk már korábban kijelölt terület, a Lenin Kohászati Művek dolgozóinak és az üzem körül élő lakosságnak. Ennek megfelelően készítették el a termelési tervet, osztották meg egymás között a feladatokat, s nevelték fel, ültették ki a palántákat.

A tervek szerint ebben az esztendőben több mint négy és félezer mázsa zöldség- és gyümölcsféleséget kívánnak, naponkénti friss áru formájában Diósgyőrbe szállítani. Többek között 30 000 csomó friss, korai retket, 200 mázsa korai, s 450 mázsa kései burgonyát, 300 mázsa paprikát, 1000 mázsa aimát, több száz mázsa korai kelkáposztát, zöldborsót, dinnyét. S hogy mindezt adják, arra már megvan a biztosíték!

Néhány dologról azonban bizonytalanul írnak az új közösség vezetői. A tervek szerint június közepén kezdenék az árusítást, azonban még nem tudják, elkészül-e, felépül-e addig az árusító pavilon. Értesüléseink szerint az elmúlt napokban még vitatták, hogy a MÉK adja-e át elárusító helyeit a tsz-eknek, vagy új épüljön. Mert ha újat létesítenek, erről mielőbb gondoskodni kell! Arra is gondolnak a közös vállalkozás vezetői, hogy mind az ő, mind a fogyasztók szempontjából jó lenne, ha a város, a tanács vezetői gondoskodnának valóban szakképzett, megbízható elárusítókról. Hiszen a termelőszövetkezetekben jelenleg nincs megfelelően hozzáértő, szakképzett tsz-tag!

Olyan kérések ezek, amelyek határozott választ, gyors intézkedéseket várnak. S mert az ügy valóban fontos, közös, mert nem mindegy, mikor kezdhetik meg az árusítást a tsz-ek, jó lenne, ha az erre illetékes szakemberek mielőbb intézkednének, együtt a figyelmes, a már tettekkel bizonyító termelőszövetkezetekkel!

Baross Sándor